

Носталгија

Све је било боље него данас. ТВ серије су боље. Боље су биле старе кафане јер нове, ове данашње, немају душу. Пре се у кафанама причало, хапсило, говорило о политици, а данас само се куцкају мобилним. Нико се и не мува. Нико да купи ружу девојци

Срби су носталгични. Можда више него други. Можда зато што садашњост никада није била другачија него сива, а будућност црна. Онда је свако враћање уназад у ведријим бојама. Чак ће вам данас сваки таксиста рећи како је било боље деведесетих. Увек је све оно од пре било боље.

Лако је данас рећи да је фудбал у бившој Југославији био бољи него овај актуелни. Али у тој Југославији, ако сте се нашли на вечитом дербију, рецимо осамдесетих, било је прича оних локалних говорника на западу или истоку стадиона: “Ма ово није дерби, сећам се како су се некад борили. Шеки лупа шамар овом гробару, а крв лије на терен. Крв до колена. Ови данас су балетани, примадоне.” Све је било боље него данас. ТВ серије су боље. Боље су биле старе кафане јер нове, ове данашње, немају душу. Пре се у кафанама причало, хапсило, говорило о политици, а данас само се куцкају мобилним. Нико се и не мува. Нико да купи ружу девојци. И не само кафане и фудбал. Све је било боље. Знало се седети испред зграде и причати с комшијама. Данас прође испред комшије и не јави му се. На топ-листи носталгија је југоносталгија. На почетку су биле приче о безбедности. Могао је човек да спава у оној земљи у парку. Мада је то са спавањем у парку било проблематично у социјализму јер у парковима спавају беспосличари. Али то спавање у парку значило је да си безбедан јер у Југи је све било безбедно, па и да спаваш напољу.

Могао си да ставиш аутомобил откључан и он би те чекао на месту где си га паркирао. Могао си да држиш откључана улазна врата јер нико није крао.

Па је свако могао да купи викендицу, да иде лети на одмор, да му деца иду три пута на море (три водича – тата и мама, дечје одмаралиште, баба и деда).

Онда се са тог безбедоносно-економског аспекта носталгије стигло до конзумерског. До прехрамбених производа, песама, филмова, стрипова... “Политикин забавник”, кокта, бајадере... На почетку је то било стидљиво, али негде када су пали Милошевић и Туђман, југоносталгија је из тих личних, собних сентимената прешла у колективно и јавно.

Чак четири концерта Магазина у Сава центру 2001. била су почетак музичког дела обнављања сећања на летовалишта дуж Јадрана, хотелске терасе, бунгалове, спавање на плажи, школке и сувенире из којих се чује море.

Кренуло се са емисијама, заправо анкетама у којим је дуж бивше домовине трајало испитивање о симболима Југославије. За једне је то био “Политикин забавник”, за друге Неда Арнерић, за треће Бијело дугме, све је било заливено коктим и премазано еурокремом. Када је 2005. америчка Кока-Кола (између осталих) окупила Бијело дугме, све је на тој инстант повратничкој турнеји пуцало од југоносталгије. Мини-филмови са сарајевском олимпијадом 1984, Вучко као њена маскота, па штафета младости итд. Чак су у публици биле југословенске заставе. Тада је југоносталгија на стадионима Максимир и Кошево и на Београдском хиподрому добила сертификат да је нормална, да је сасвим нормално волети своје детињство, младост, прву љубав, први секс, прву утакмицу... Да сентименти нису идеологија. Од тада до данас југоносталгија је све мање сумњива. Заправо, она је и са комерцијалног аспекта најисплативија. Јер најпосећенији музеј Југославије је онај меморијал Куће цвећа, Бајага је продао четири Сава центра, а распродатих шест Арена Здравка Чолића можда су рекорд који сигурно дуго, дуго неће оборити ниједна пост-YU звезда.